

ΡΑΣ: Εγκρίθηκε το Σχέδιο Εποπτείας του 2024 για την ασφάλεια και τη διαλειτουργικότητα των σιδηροδρόμων

2024/03/08 13:04 στην κατηγορία ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ), με την υπ. αριθμ. 844/01-03-2024 Απόφασή της, ενέκρινε το ετήσιο πρόγραμμα εποπτικών δραστηριοτήτων της -[Σχέδιο Εποπτείας](#)- στον τομέα της ασφάλειας σιδηροδρόμων και της διαλειτουργικότητας για το 2024.

Όπως επισημαίνεται η Αρχή, «για την κατάρτιση του Σχεδίου Εποπτείας λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2018/761, του κανονιστικού πλαισίου εποπτείας της ΡΑΣ [Υπ. αριθμ. 5791/29-05-2017 Απόφαση της ΡΑΣ (Β' 2158)], καθώς και οι προβλέψεις της εγκεκριμένης από τη ΡΑΣ «Στρατηγικής για την Εποπτεία» για την τριετία 2023-2025.

Σε εφαρμογή του σημείου 3 του Παραρτήματος Ι του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2018/761, αναφέρει τα ακόλουθα:

Σκοπός του Σχεδίου Εποπτείας είναι ο προγραμματισμός της παρακολούθησης των επιδόσεων ασφάλειας μετά τη χορήγηση Πιστοποιητικών Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων (ΣΕ), Έγκρισης Ασφάλειας Διαχειριστή Υποδομής (ΔΥ), Πιστοποιητικού Υπεύθυνου Φορέα για τη Συντήρηση (ΥΣΦ) σιδηροδρομικών οχημάτων και Αναγνώρισης Εκπαιδευτικού Κέντρου Μηχανοδηγών και Υποψηφίων Μηχανοδηγών.

Οι **γενικοί στόχοι** των εποπτικών δραστηριοτήτων της ΡΑΣ οι οποίες εμπεριέχονται στο Σχέδιο Εποπτείας για το 2024 επικεντρώνονται, βάσει διακινδύνευσης (risk based), στους παρακάτω **στοχευμένους τομείς**, όπως εξάλλου καθορίζονται στην Στρατηγική της ΡΑΣ για την Εποπτεία για την τριετία 2023-2025:

1. Σχετικά με τις εποπτικές δραστηριότητες στον ΔΥ

1. Η συντήρηση των υποδομών του σιδηροδρομικού δικτύου πραγματοποιείται από τον ΔΥ είτε με δικό του προσωπικό είτε μέσω αναδόχων τους οποίους επιβλέπει. Το σύστημα επικοινωνίας GSM-R έχει λάβει από την ΡΑΣ έγκριση θέσης σε λειτουργία ως παρατρόχιο σύστημα. Δεδομένου, ότι η συντήρηση των υποδομών του σιδηροδρομικού δικτύου είναι υψηλής προτεραιότητας σε σχέση με την ασφάλεια και θα αποτελέσει εποπτική δραστηριότητα για

το ΔΥ, ενταγμένη στο σχέδιο εποπτικών δραστηριοτήτων της Αρχής του έτους 2024.

2. Η Διεξαγωγή και διαχείριση της κυκλοφορίας από τον ΔΥ πραγματοποιείται με δύο τρόπους: α) με τηλεδιοίκηση και β) μέσω Σταθμάρχη και Κλειδούχου. Το τελευταίο χρονικό διάστημα έχουν καταγραφεί τεχνικά προβλήματα σε συστήματα σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης και τοπικών πινάκων χειρισμών σταθμών. Δεδομένου, ότι η ασφάλεια της διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας είναι υψηλής προτεραιότητας, η εποπτεία διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας από τον ΔΥ θα αποτελέσει εποπτική δραστηριότητα για το Δ.Υ, ενταγμένη στο σχέδιο εποπτικών δραστηριοτήτων της Αρχής του έτους 2024.
3. ΣΔΑ Κάθε σιδηροδρομικός οργανισμός είναι υποχρεωμένος να διαθέτει και να εφαρμόζει διαδικασία παρακολούθησης των συστημάτων διαχείρισης ασφάλειας μετά την χορήγηση των σχετικών πιστοποιητικών και εγκρίσεων ασφάλειας σύμφωνα με τον Κανονισμό 1078/2012/ΕΕ. Με την ανωτέρω διαδικασία εξασφαλίζεται η συνεχής επίτευξη των επιδόσεων ασφαλείας του σιδηροδρομικού συστήματος και για το λόγο αυτό θα αποτελέσει πεδίο εποπτικής δραστηριότητας για τον ΔΥ ΟΣΕ. Επίσης θα γίνει εποπτεία σχετικά με την ενσωμάτωση του ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα ως πεδίου αυξημένης επικινδυνότητας.
4. Θα γίνεται παρακολούθηση των «ανοιχτών» ευρημάτων/ μη συμμορφώσεων και της προόδου υλοποίησης των σχετικών διορθωτικών ενεργειών για την άρση των ευρημάτων προηγούμενων ελέγχων και επιθεωρήσεων.

2. Σχετικά με τις εποπτικές δραστηριότητες στις ΣΕ

1. Με την ΑΣ10/77243/580/13-02-2019 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 698) τροποποιήθηκε ο Γενικός Κανονισμός Κινήσεως (ΓΚΚ) – Μέρος Β. Η έναρξη ισχύος του ορίστηκε η 01/01/2020. Με την αναμόρφωση του ΓΚΚ ενσωματώθηκαν σημαντικές διατάξεις που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 995/2015 και αλλαγές που αφορούν κυρίως στις υποχρεώσεις και ευθύνες που αναλαμβάνουν οι ΣΕ για την εκτέλεση δραστηριοτήτων, οι οποίες παραδοσιακά εκτελούνταν από το ΔΥ. Με την ανωτέρω τροποποίηση οι Σ.Ε. υποχρεώθηκαν να συντάξουν και να εντάξουν στο οικείο ΣΔΑ όλες τις αναγκαίες διαδικασίες / κανόνες όπως ενδεικτικά αναφέρεται στους κανόνες σύνθεσης αμαξοστοιχίας (άρθρο 4.2.2.5 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΕ) 995/2015), στους ελέγχους και τις δοκιμές πριν την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας (άρθρο 4.2.3.3.1 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΕ) 995/2015), στους κανόνες βάσει των οποίων κατά τη λειτουργία κάθε αμαξοστοιχίας επιτυγχάνονται τουλάχιστον οι αναγκαίες επιδόσεις πέδησης (άρθρο 4.2.2.6.2 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΕ) 995/2015), στο Εγχειρίδιο του Μηχανοδηγού (άρθρο 4.2.1.2.1 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΕ)

995/2015) κ.α. Η ανωτέρω αλλαγή του θεσμικού πλαισίου δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις στις Σ.Ε. όσον αφορά την ασφαλή και ορθή λειτουργία του σιδηροδρομικού συστήματος. Για την συμμόρφωση των ΣΕ με τις αλλαγές που εισαγάγει ο τροποποιημένος Κανονισμός θα πραγματοποιηθούν έλεγχοι στην προετοιμασία πριν την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας καθώς και έλεγχος επί του τρένου ως εποπτική δραστηριότητα της φετινής χρονιάς στις ΣΕ GFR και RAILCARGO.

2. Κάθε σιδηροδρομικός οργανισμός είναι υποχρεωμένος να διαθέτει και να εφαρμόζει διαδικασία παρακολούθησης των συστημάτων διαχείρισης ασφάλειας μετά την χορήγηση των σχετικών πιστοποιητικών και εγκρίσεων ασφάλειας σύμφωνα με τον Κανονισμό 1078/2012/ΕΕ. Με την ανωτέρω διαδικασία εξασφαλίζεται η συνεχής επίτευξη των επιδόσεων ασφαλείας του σιδηροδρομικού συστήματος και για το λόγο αυτό θα αποτελέσει πεδίο εποπτικής δραστηριότητας για τις ΣΕ HELLENIC TRAIN και RAIL CARGO. Επίσης θα γίνει εποπτεία σχετικά με την ενσωμάτωση του ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα ως πεδίου αυξημένης επικινδυνότητας στις ΣΕ HELLENIC TRAIN και ΣΤΑΣΥ.
 3. Για όλες τις ΣΕ θα γίνεται παρακολούθηση των «ανοιχτών» ευρημάτων/ μη συμμορφώσεων και της προόδου υλοποίησης των σχετικών διορθωτικών ενεργειών για την άρση των ευρημάτων προηγούμενων ελέγχων και επιθεωρήσεων. Ειδικά για τις ΣΕ HELLENIC TRAIN και RAIL CARGO θα γίνεται έλεγχος της προόδου υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών σχετικά με τα προβληματικά σημεία (issues) όπως καταγράφηκαν από τον ERA σε συνέχεια χορήγησης Ενιαίων Πιστοποιητικών Ασφάλειας στις ανωτέρω ΣΕ.
 4. Η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 402/2013 με τον οποίο θεσπίστηκε αναθεωρημένη κοινή μέθοδο ασφάλειας (ΚΜΑ) για την αξιολόγηση και την εκτίμηση της επικινδυνότητας αποτελεί υποχρέωση των σιδηροδρομικών οργανισμών. Η τήρηση της εφαρμογής του Κανονισμού 402/2013 από όλες τις ΣΕ (HELLENIC TRAIN, RAIL CARGO, GFR και ΣΤΑΣΥ) θα αποτελέσει αντικείμενο εποπτείας και για το 2024. Η ένταξη της συγκεκριμένης εποπτικής δραστηριότητας στο Σχέδιο Εποπτείας του 2024 αποτελεί δράση της ΠΑΣ στην μη συμμόρφωση που καταγράφηκε από Ομάδα Ελέγχου του ERA κατά τον έλεγχο της ΠΑΣ τον Ιούνιο 2022, η οποία όμως συνεχίζεται λόγω της σπουδαιότητάς της για την προώθηση της κουλτούρας της ασφάλειας στο σύνολο των σιδηροδρομικών οργανισμών.
3. **Σχετικά με τις εποπτικές δραστηριότητες στους ΥΣΦ** Θα πραγματοποιηθεί η απαιτούμενη από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/779, άρθρο 8, ετήσια περιοδική επιθεώρηση επιτήρησης του εφαρμοζόμενου Συστήματος Συντήρησης οχημάτων της HELLENIC TRAIN, του ΟΣΕ και της ΣΤΑΣΥ. Οι τομείς που θα ελεγχθούν εστιάζονται σε όλα τα στάδια της συντήρησης (F1, F2, F3 & F4)

σύμφωνα με το Παράρτημα II του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/779 καθώς και στο περιεχόμενο και τις πληροφορίες από την προβλεπόμενη έκθεση του ΥΣΦ σύμφωνα με το Παράρτημα V του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/779, κ.α. Ειδικά για τον ΥΣΦ HELLENIC TRAIN είναι επίσης προγραμματισμένος έλεγχος σχετικά με την συντήρηση του εποχούμενου συστήματος GSM-R σε συνέχεια εγκρίσεων θέσης σε λειτουργία των σχετικών συστημάτων από την Αρχή.

4. Σχετικά με τις εποπτικές δραστηριότητες σε όλους τους σιδηροδρομικούς οργανισμούς

Θα προγραμματιστεί μία κοινή συνάντηση εποπτείας με όλους τους σιδηροδρομικούς οργανισμούς και εκπροσώπους του ΥΜΕ με θέμα «Εφαρμογή του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1693 (ΤΠΔ ΟΡΕ)» προκειμένου να τηρηθεί η προθεσμία (28-06-2024) συμμόρφωσης που έχει τεθεί με το άρθρο 5β του ανωτέρω κανονισμού. Επίσης θα πραγματοποιηθεί μία κοινή συνάντηση εποπτείας με όλους τους σιδηροδρομικούς οργανισμούς και εκπροσώπους του ΥΜΕ προκειμένου να αναδειχθούν προβλήματα διεπαφών μεταξύ των σιδηροδρομικών οργανισμών και του τομέα γενικότερα. Στο πλαίσιο των συσκέψεων εποπτείας θα παρέχεται βοήθεια από την ΕΑΑ προς όλους τους σιδηροδρομικούς οργανισμούς για κάθε θέμα που άπτεται της εναρμόνισης της λειτουργίας τους με την εθνική νομοθεσία και τις ευρωπαϊκές οδηγίες καθώς και για οτιδήποτε άλλο άπτεται των αρμοδιοτήτων της.

Επισημαίνεται ότι, η Αρχή πέραν των προγραμματισμένων εποπτικών δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο πρόγραμμα μπορεί να υλοποιεί, επίσης, και **έκτακτες ή αιφνίδιες εποπτικές δραστηριότητες οι οποίες δεν περιγράφονται στο πρόγραμμα.**

Κατά τους ελέγχους μόνο των ΣΔΑ, η αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους θα πραγματοποιείται από τους επιθεωρητές μέσω της χρήσης του Οδηγού του ERA - «Μοντέλο Ωριμότητας Διαχείρισης» και της χρήσης της εφαρμογής «ERA SMS», η οποία είναι διαθέσιμη στο Google Play και δίδει τη δυνατότητα στους επιθεωρητές να βαθμολογούν την επίδοση ασφάλειας ανά κριτήριο / απαίτηση του ΣΔΑ, όπως προβλέπονται καθορίζονται στον κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2018/762.

Το Σχέδιο Εποπτείας του 2024 θα υλοποιηθεί από επιθεωρητές / προσωπικό της ΡΑΣ το οποίο διαθέτει την επάρκεια και τις δεξιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/761 και στο άρθρο 8 της υπ. αριθμ. 5791/29-05-2017 Απόφασης της ΡΑΣ (Β' 2158).

Οι τεχνικές που υιοθετούνται από τους επιθεωρητές της ΡΑΣ για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών, προβλέπονται στο διεθνές Πρότυπο ISO 19011 και

ενδεικτικά περιλαμβάνουν ανασκόπηση εγγράφων, χρήση λιστών ελέγχου, ανάλυση δεδομένων, διενέργεια συνεντεύξεων προσωπικού όλων των επιπέδων της διοικητικής δομής, λήψη δειγμάτων εγγράφων και αρχείων σχετιζόμενων με τα εφαρμοζόμενα συστήματα διαχείρισης, παρατήρηση και παρακολούθηση εκτελούμενων καθηκόντων/εργασιών κ.ά».